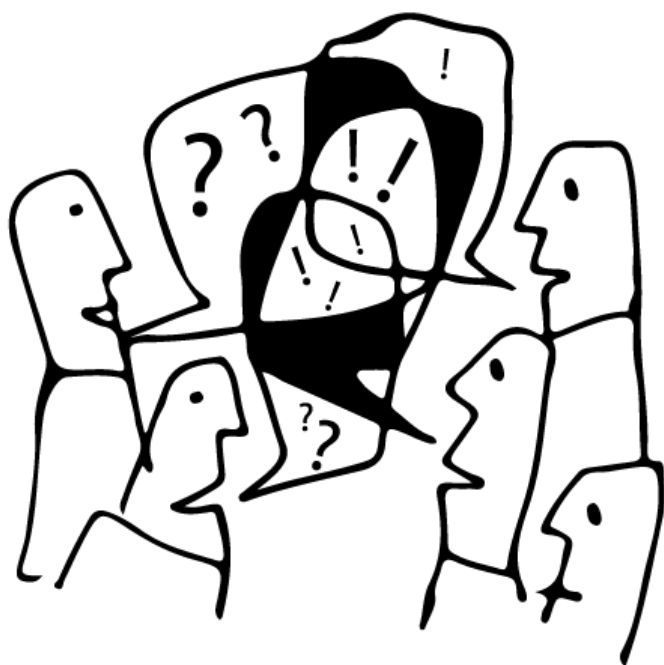

TREKTOCHT NAAR DE TOEKOMST

beleidsplan voor de Protestantse Gemeente Soest

vragen van de wijkgemeenten ←
en
↪ *antwoorden van de algemene kerkenraad*

INLEIDING

De afgelopen weken heeft de algemene kerkenraad de wijkgemeenten geïnformeerd over zijn voorgenomen besluit inzake het beleidsplan ‘Trektocht naar de toekomst’.

Het betreffen de gemeenteavonden in de Wilhelminakerk op maandag 21 september, de Emmakerk op dinsdag 22 september, de Open Hof op donderdag 29 september en de Oude Kerk op donderdag 1 oktober.

De vragen werden op de betreffende avonden beantwoord door de voorzitter van de algemene kerkenraad, leden van het moderamen en de extern procesbegeleider.

Het moderamen van de algemene kerkenraad meent er goed aan te doen deze vragen en antwoorden te bundelen en aan de gemeente beschikbaar te stellen.

We hopen dat dit boekje u kan helpen uw mening over het voorgenomen besluit te vormen en die in de ronde van het ‘kennen van de gemeente’ helder kenbaar te maken.

In de eerste versie die op 4 oktober aan de gemeente werd uitgereikt, stonden enkele schrijffouten en een verkeerd jaartal (pag. 14). In deze versie zijn die gecorrigeerd.

Klaas de Waard
Voorzitter algemene kerkenraad

16 oktober 2015

VRAGEN VAN DE WILHELMINAKERK OP MAANDAG 21 SEPTEMBER

In de missie wordt gesproken over God. Wordt daarmee de God van de bijbel bedoeld?

Bedoeld wordt de God zoals die in bijbel ter sprake wordt gebracht. De God die zich aan Mozes bekend maakte met de naam 'Ik ben, die ik ben'. De God die Jezus 'Abba, Vader' noemde.

Een van de problemen van onze kerk is de gestage afname van het aantal leden. Hoe vernieuwen wij de boodschap zo, dat deze trend doorbroken kan worden?

Het aantal leden dat overlijdt en zich aan onze kerk onttrekt is groter dan de aanwas door geboorten, nieuw ingekomen leden van elders en of nieuwe leden.

Het beleid is er op gericht om de betrokkenheid van de huidige leden vast te kunnen houden, de betrokkenheid van weinig of niet betrokken leden te vergroten en nieuwe leden aan te trekken.

De ambities met betrekking tot de uitdagingen verdiepen, verbinden en verbreden proberen dat mogelijk te maken. Kortweg gezegd komen deze hier op neer: kerkleden de gelegenheid bieden hun geloof te verdiepen en hen daarin begeleiden; kerkdiensten en kerkelijke activiteiten afstemmen op de verschillende leeftijds- en doelgroepen; naast diaconaal beleid ook een gericht missionair beleid voeren. Deze uitdagingen zullen door beide kernen moeten worden opgepakt.

Met het pionierswerk verwacht de algemene kerkenraad aan het bovenstaande een extra impuls te kunnen geven, met name als het gaat om betrokkenheid van de huidige 20-ers en 30-ers en rand- en buitenkerkelijken.

Daarnaast zullen alle leden zich bewust moeten zijn van de missionaire roeping van de kerk. Doorleefd geloof, bewuste leefstijl en gastvrijheid zijn daarin sleutelwoorden.

Is overwogen om de Johanneskerk in de Oude Kerk onder te brengen?

In de periode dat de Johanneskerk naar een andere vierplek uitkeek, is dat wel als optie aan de orde geweest, maar dat bleek toen niet haalbaar. Inmiddels beschikt de Johanneskerk over een goede en betaalbare vierplek. De Johanneskerk telt nog geen 100 leden.

Staat het vergroten van de wijken (kernen) en het creëren van één kerkenraad voor heel de PG Soest niet op gespannen voet met de trend om juist naar kleinschaligheid te streven? Daar komt nog bij dat ons langgerekt dorp grote afstandsverschillen kent.

Het rapport 'Trektocht' onderkent het belang en de kracht van groepen waarin de mensen elkaar kennen en de lijntjes tussen bestuur en leden kort zijn: het vergroot de betrokkenheid en reduceert het aantal afhakers. Schaalvergroting heeft altijd ook het risico van 'afstandelijkheid'.

Het toekomstig beleid probeert dat risico op te vangen door extra aandacht te geven aan communicatie en daar een deskundige voor aan te trekken, gemeenteleden volop te laten participeren in taakgroepen en kernraden, een uitgebalanceerd programma van activiteiten aan te bieden en het vormen van huiskamer groepen te stimuleren. Verder zal er naar gestreefd worden om de pastorale structuur van de huidige wijken zo veel mogelijk in de nieuwe structuur in te passen. De reductie van vier wijken naar twee kernen betekent echter dat bepaalde leeftijdsgroepen die nu sterk in de wijken ondervertegenwoordigd zijn, door die samenvoeging in getal toeneemt. We verwachten dat deze schaalvergroting een gunstig effect zal hebben op de betrokkenheid van deze leden.

Bekend is dat een krimpende kerk meer gebaat is bij een bestuur met één kerkenraad en twee of meer kernen. En dat een bestuur met een algemene kerkenraad en wijkgemeenten beter past bij een groeiende kerk.

De wijkkerkenraad van de Wilhelminakerk maakte bezwaar tegen onderdelen van het besluit. Een deel van die bezwaren konden worden weggenomen. Welke bezwaren waren dat?

De kerkenraad miste duidelijkheid over de komende bestuursstructuur en vroeg zich af hoe de nieuw te vormen kerkenraad en de kernraden worden samengesteld. Het moderamen heeft de kerkenraad toegezegd dat de huidige wijken evenredig in de nieuwe kerkenraad en kernraden zullen worden vertegenwoordigd en dat dit o.a. in de Plaatselijke Regeling zal worden vastgelegd.

Verder miste de kerkenraad helderheid over de vraag hoe zekerheid kan worden verkregen dat de kernraden rondom de aangewezen vierplekken werkelijk hun zeggenschap over de inrichting van het gebouw en de inrichting van de liturgie met de 'nieuwkomers' gaan delen en samen gaan bepalen. Dat zal, zo stelde het moderamen in een extra bijeenkomst met de kerkenraad van de Wilhelminakerk, een onderdeel zijn van de opdracht die de nieuw te vormen kerkenraad aan de kernraden geeft.

Wat is het bezwaar van de wijkkerkenraad tegen het voorgenomen besluit inzake de vierplekken?

De kerkenraad van de Wilhelminakerk vindt het niet te billijken en met het oog op draagvlak ook niet wijs om de Oude Kerk op voorhand als vierplek aan te wijzen. Hij vindt dat de keuze voor beide vierplekken moet gebeuren aan de hand van in gezamenlijkheid opgestelde criteria waaraan alle kerkgebouwen moet worden getoetst.

Waar gaat het geld naartoe dat het afstoten van twee gebouwen oplevert?

Dit geld komt ten goede aan de PG Soest. Het geld zal worden aangewend om de doelen zoals in het concept beleidsplan is verwoord, te kunnen verwezenlijken, w.o. financiële conditie van de gemeente, het voorkomen van gedwongen ontslagen, continuïteit van het professionele werk in de gemeente, kerkelijk jeugdwerk, aanpassingen van de twee vierplekken, pionierswerk en missionair beleid.

Zal de PG Soest de komende vijf jaren schulden accepteren, en zijn er tot 2022 tekorten te verwachten?

Het streven is om met sluitende begrotingen te werken en geen schulden te maken. Het voorgestelde beleid is daar op gericht. Het is niet te verwachten dat er tekorten zullen ontstaan.

Onderdeel van dat beleid is dat een aantal pastoriefondsen vrij komt en gebruikt kan worden voor nieuw beleid.

Laat de financiële positie van de PG Soest ruimte om meer dan twee vierplekken te hebben, met die restrictie dat op de zondagen in slechts twee gebouwen roulerend wordt gevierd.

Het traktement van de predikanten soupeert het grootste deel van de begroting van de PG Soest. De kosten van de kerkgebouwen beslaat een kleiner deel van de begroting. De opbrengsten van de verkoop van twee kerkgebouwen is nodig om de financiële situatie van de PG Soest gezond te maken. De verkoop van een kerkgebouw dat niet als vierplek is aangewezen, kan worden uitgesteld zolang het gebouw door verhuur voldoende geld genereert.

Stel dat een derde kerkgebouw naar tevredenheid kan worden geëxploiteerd, kunnen daar dan ook zondagse vieringen worden gehouden of bijzondere vieringen zoals uitvaartdiensten en trouwvieringen?

Twee vierplekken zijn twee vierplekken en geen drie of vier. Het hele beleid, ook aangaande de inzet van predikanten en kerkelijk werkers, werkt toe naar en gaat daarna uit van twee vierplekken. Het voorbereiden van een viering en het voorgaan vraagt een tijdsinvestering van ca 12 uur. Met een reductie van het aantal vieringen komt tijd vrij voor ander gemeentewerk.

Over de vraag of in een kerkgebouw dat niet als vierplek is aangewezen wel huwelijksvieringen en uitvaartdiensten mogen worden gehouden,

heeft de algemene kerkenraad niet nagedacht en dus ook geen uitspraak gedaan.

Is er een inschatting te maken wat de kosten bedragen als de Oude Kerk als vierplek wordt aangewezen?

Het is mogelijk om een kostenraming te maken op de schaal van minimale tot maximale aanpassingen. De mate van de aanpassingen zal mede afhangen van de keuze voor de tweede vierplek. We stellen ons voor dat dergelijke kostenramingen in de nog op te stellen criteria een rol zullen spelen.

Hoe is de keuze voor de Oude Kerk te verenigen met een keuze voor vernieuwing en verjonging. De Oude Kerk houdt alles toch het liefst bij hoe het was en biedt als gebouw toch weinig mogelijkheden voor vieringen die jongere generaties aanspreken?

De Oude Kerk wordt op dit moment door de meeste mensen niet geassocieerd met vernieuwing van de liturgie of eigentijdse vieringen voor jongere generaties. Maar invoering van het voorgenomen besluit betekent opheffing van alle huidige wijkgemeenten. De twee kernen die dan worden gevormd zullen in de komende jaren een stijl van vieren ontwikkelen die aansluit op de uitdagingen en ambities van het beleidsplan. Wat overigens niet wil zeggen dat de stijlen van vieren voor elk van beide kernen gelijk zou moeten zijn. Elk kerkgebouw heeft daarin zijn eigen mogelijkheden. Het streven is om ook met de vieringen heel de gemeente te bedienen, van jong tot oud.

De Emmakerk is ook een monument. Speelt dat nog een rol in de 'verkoopbaarheid' van het gebouw?

De Oude Kerk is een rijksmonument, de Emmakerk is een gemeentemonument. Dit verschil is niet onbelangrijk als het gaat om de verkoopbaarheid en herbestemming van het gebouw.

De PG Soest streeft naar vernieuwing en probeert mensen aan de rand van de kerk of daarbuiten te bereiken. De missie spreekt veel over ‘wij’: wij geloven. Is er al gesproken met de mensen die we bij de kerk willen betrekken?

Missionair kerk-zijn begint met de vraag naar ons eigen geloof. Waarom is het geloof voor mij belangrijk? Wat is voor mij het tegoed van het geloof? En vervolgens is er dan de vraag: waarom willen we als kerk naar buiten treden? Spannende vraag daarbij is: doen we dat allereerst om mensen bij de kerk te betrekken of doen we dat om als kerk bij mensen betrokken te zijn en betrokken te raken.

De uitdagingen en ambities in het rapport ‘Om de verandering’, waar het nu voorliggende beleidsplan voor een belangrijk deel op stoelt, vloeiden mede voort uit gesprekken die de opstellers van dat rapport met alle leeftijdsgroepen bestaande uit kerkelijke, randkerkelijke en buitenkerkelijke gelovigen heeft gevoerd. Met name de noties ‘kerk zijn voor alle generaties’, ‘doelgroepgerichte activiteiten’, ‘geloofsbegeleiding met het oog op eigentijds geloven’ en ‘geloofsbegeleiding van gezinnen’ zijn vrucht van deze gesprekken.

In het rapport schrijven zij: onze kerk is vooral een kerk van en voor 50-plussers, de vieringen zijn teveel op één geloofs- en leeftijdsgroep afgestemd, levens- en geloofsvragen worden onvoldoende in de kerkdiensten gethematiseerd.

Het aantal leden per wijkgemeente verschilt en loopt uiteen van 450 tot 1400. Is dat van invloed op het proces?

In zekere zin wel: als het er omgaat dat elke wijk menskracht levert om de projectgroepen te bemensen, dan wordt van een kleine wijkgemeente meer gevraagd dan van een wijkgemeente met veel leden.

Als het gaat om de samenstelling van de (nieuwe) kerkenraad, kan worden verwacht dat elke wijk in eerste instantie een gelijk aantal ambtsdragers levert, zoals dat ook nu bij de samenstelling van de algemene kerkenraad gebeurt. Zoiets kan ook worden verwacht ten

aanzien van de samenstelling van de kernraden. De projectgroep ‘bestuursstructuur’ zal zich de komende tijd hierover buigen en aan de algemene kerkenraad voorstellen doen.

Als het gaat om de keuze van de vierplekken, zal gekeken worden naar het kerkgebouw (of een combinatie van kerkgebouwen) dat het meeste geschikt is een rol te spelen in de realisering van de uitdagingen en ambities van het beleidsplan. Van welke wijk het gebouw is en hoeveel leden een wijk telt zullen daaraan ondergeschikt zijn. De projectgroep ‘criteria vierplekken’ zal zich daar mee bezig houden en daarin worden bijgestaan door een externe commissie

VRAGEN VAN DE EMMAKERK OP DINSDAG 22 SEPTEMBER

De Oude Kerk is een rijksmonument. Stel dat er intern en extern aanpassingen nodig zijn om de kerk voor ons kerk-zijn geschikt te maken, kan dat dan?

Een rijksmonument mag doorgaans niet zonder vergunning worden verbouwd of aangepast. Er gelden regels die aanpassingen al of niet mogelijk maken. Welke regels voor de Oude kerk gelden, is op dit moment nog niet onderzocht. Uit het recente (omstreeks de eeuwwisseling) verleden weten dat externe aanpassingen (nevenruimten) toen niet gerealiseerd konden worden.

De Oude Kerk heeft geen bijgebouwen. Als je van vier naar twee vierplekken gaat, krijg je geen tweespalt: een gebouw voor jongeren, en een gebouw voor ouderen?

Het is niet de bedoeling dat er een tweespalt in de gemeente gaat ontstaan of een scheidslijn tussen jong en oud. Straks is er nog maar één protestantse gemeente en alles wat daarin gebeurt, gebeurt door ons samen en is van ons samen. De twee kernen met elk een vierplek zullen elk een eigen kleur gaan krijgen, en die kleur zal anders zijn dan voorheen. Dat kan ook niet anders, omdat die kernen in zekere zin nieuw zijn samengesteld ten gevolge van de beweging van vier wijkgemeenten naar twee kernen.

Bedacht moet worden dat een kern geen zelfstandige eenheid is, in die zin dat ze zelf beleid kan maken. In de (ene) kerkenraad wordt in gezamenlijkheid het beleid (op hoofdlijnen) voor heel de PG Soest bepaald en vastgesteld. De kernen en de taakgroepen worden gevraagd dit beleid binnen hun taakgebied en context concreet te maken en uit te voeren.

In de plannen wordt de Open Hof uitvalsbasis voor het pionierswerk in de PGS, en wel vanwege zijn toegesneden profiel. Wat kenmerkt dat profiel?

Helder moet zijn dat het gaat om pionierswerk voor heel de PG Soest. Hoewel de term pionierswerk wellicht wat verwarrend is, omdat de PKN in ons land pioniersplekken realiseert, bedoelen wij met pionieren ‘oefenen in nieuwe vormen van kerk-zijn’ waarbij gedacht wordt aan andersoortige vieringen, kerk-zijn in en voor de buurt, doelgroepgericht werken en interreligieuze ontmoetingen. De Open Hof is al geruime tijd bezig om, naast de ‘gewone’ kerkelijke activiteiten, op boven genoemde punten beleid te ontwikkelen en realiseert zich dat deze veranderde tijd om een andere kerk vraagt.

Door de vierplek van de Oude Kerk nu al als vierplek aan te wijzen, creëert de algemene kerkenraad een bijna onethische, zo niet onmogelijke situatie. Waarom heeft de algemene kerkenraad niet direct twee gebouwen aangewezen?

De algemene kerkenraad vindt de Oude Kerk een eigensoortig gebouw (zie bijlage ‘Waarom de Oude Kerk als vierplek’) en ziet de eigen mogelijkheden die het kerkgebouw als vierplek in zich heeft om bij te dragen aan de realisering van de uitdagingen en ambities van de PG Soest. Mede om die reden vond de algemene kerkenraad het te billijken om nu al voor dit kerkgebouw als vierplek te kiezen. Hij is zich dus bewust dat de Oude Kerk hiermee anders wordt behandeld dan de drie andere kerkgebouwen dan de PG Soest.

De algemene kerkenraad neemt op dit moment liever een besluit over welke kerk als vierplek blijft, dan een besluit over welk kerkgebouw of welke kerkgebouwen moeten sluiten. Dat zou heel veel onrust in de gemeente geven. Als de algemene kerkenraad ook al een tweede vierplek had aangewezen, zou helder zijn welke twee kerken dan als vierplek zouden afvallen.

Daar komt bij dat de algemene kerkenraad dat besluit ook nog niet kon nemen, omdat de criteria voor die keuze nog moeten worden vastgesteld.

De PG Soest gaat van vier wijkgemeenten naar twee kernen en naar één centrale kerkenraad. Hoe gaat dat en hoe komt dat er dan uit te zien?

We gaan van een bestuursstructuur met een algemene kerkenraad, colleges, wijken en wijkkerkenraden, naar een gemeente die bestuurd wordt door één kerkenraad, die daarin wordt bijgestaan door colleges, kernen en kernraden, een team van predikanten en kerkelijk werkers, en taakgroepen. De vier wijkgemeenten gaan op in twee kernen, met elk een kernraad.

Die ene kerkenraad maakt op hoofdpunten beleid voor heel de PG Soest en is eindverantwoordelijke voor al het werk dat in de gemeente wordt gedaan. Het werkteam, de kernraden en de taakgroepen ondersteunen de kerkenraad in zijn beleidsvorming, maar zijn vooral verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. De kernen zijn verantwoordelijk voor de invulling en vormgeving van het pastoraat en de vieringen. Dit alles wordt helder en conform de kerkorde in de Plaatselijke Regeling beschreven en vastgelegd.

In de te vormen werkgroep, die deze Plaatselijke Regeling zal ontwerpen, zal ook een voorstel ontwikkeld worden via welke stappen de PG. Soest in een overgangstraject op een goede en ordelijke wijze van de huidige situatie zal transformeren naar de nieuwe situatie.

Is er aan gedacht om de Oude Kerk aan de gemeente te verkopen zodat de kerk gehuurd kan worden voor rouw en trouw?

Alle scenario's zijn indertijd door de regiegroep bekeken. Ook de suggestie om de Oude Kerk in een stichting onder te brengen. Dat had niet de voorkeur, omdat de algemene kerkenraad om eerdere genoemde redenen de Oude Kerk en als gebouw en als vierplek voor de PG Soest wil behouden.

De Emmakerk is toch ook monument?

De Oude Kerk is een rijksmonument, de Emmakerk een gemeentemonument. Dit verschil is niet onbelangrijk als het gaat om de verkoopbaarheid en herbestemming van het gebouw.

Langs welke tijdlijn wil de algemene kerkenraad de plannen realiseren ?

Het voorgestelde beleid loopt tot 2020. Dan wil de algemene kerkenraad alle doelen hebben gehaald, inclusief het beleid ten aanzien van de gebouwen. Op de tijdlijn staat een aantal data: januari 2016: begin maken met rouleren in de kerken; september 2016 omvorming van de bestuursstructuur; januari 2018: besluit over de tweede vierplek; 2020: sluiting van de twee vierplekken. Vanaf oktober gaat al een aantal projectgroepen aan het werk om bovenstaande ambities mogelijk te maken.

De algemene kerkenraad kent en hoort nu de gemeente. Wat is de aard van dit voorgenomen besluit ? Is de keuze voor de Oude Kerk al niet definitief ?

De aard van een voorgenomen besluit is dat de algemene kerkenraad van mening is dat dit besluit op dit moment en voor de komende jaren het beste is voor de PG Soest. De algemene kerkenraad heeft de scenario's die door de kerkraden zijn aangedragen afgewogen, daarnaast ook nog andere mogelijkheden onderzocht, daarover met elkaar veel en soms ook scherpe gesprekken gevoerd, haalbaarheid en draagvlak voor de plannen afgewogen, bij dit alles professionele begeleiding ontvangen, en is uiteindelijk tot dit voorgenomen besluit gekomen. De algemene kerkenraad is niet over een nacht ijs gegaan, om zo maar te zeggen en hoopt dus ook dat dit voorgenomen besluit in een definitief besluit kan worden omgezet.

Maar alleen dan, wanneer hij langs de weg van kennen en horen voldoende draagvlak en enthousiasme voor dat besluit signaleert. Mocht de algemene kerkenraad in de reacties vanuit de wijken te horen krijgen

dat hij in alle zorgvuldigheid toch iets wezenlijks over het hoofd heeft gezien, een rechtvaardigheidsprincipe verkeerd heeft toegepast of een verkeerde inschatting voor draagvlak voor onderdelen van het besluit maakte, dan zal hij die reacties zorgvuldig wegen en nagaan wat dit voor het besluit of onderdelen van het besluit betekent. Ja, een voorgenomen besluit kan in principe op alle onderdelen worden bijgesteld.

Er zijn straks (2020) twee gebouwen, twee predikanten, twee kerkelijk werkers. Hoe pakt dat uit ? Heeft elke plek zijn eigen verhaal, zijn eigen stijl ?

Er is straks een Protestantse Gemeente Soest. Die gemeente is dan van ons allemaal. We delen samen onze missie en visie en we staan samen voor de uitdagingen en ambities. Wat er in de ene kern gebeurt, raakt ook de andere kern, en andersom.

Dat samen krijgt mede vorm doordat de predikanten en kerkelijk werkers in dienst zijn van die ene kerkenraad en in teamverband in de PG Soest hun werk doen. Zij zullen voor een deel van hun werk (vieringen en pastoraat) aan een van de kernen worden toegewezen, en daarnaast in taakgroepen en commissies voor en in de PG Soest werkzaam zijn.

Het is te verwachten dat de twee kernen elk een eigen kleur zullen krijgen. Welke kleur dat zal zijn, is op voorhand niet te zeggen. Dat hoeft ook niet. Dat zal zich gaandeweg gaan ontvouwen. Leidend daarin zullen de uitdagingen en ambities zijn zoals die in het beleidsplan ‘Trektocht’ en eerder ook al in het rapport ‘Om de verandering’ staan beschreven. We willen toegroeien naar een levende en vitale geloofsgemeenschap die weet waar ze voor staat, die werk maakt van haar geloof, die in woord en daad tolk is van het evangelie en daarin oprecht en geloofwaardig is.

VRAGEN VAN DE OPEN HOF OP DINSDAG 29 SEPTEMBER

Is de mogelijkheid overwogen de Oude Kerk in een Stichting onder te brengen voor concerten, in plaats van bij voorbaat de Oude Kerk aanwijzen als vierplek?

De kerkenraden hebben in hun antwoorden op de vraag welk scenario voor hen wenselijk was, laten weten de Oude Kerk als gebouw voor de PG Soest te willen behouden. De Oude Kerk in een stichting onder brengen, betekent feitelijk dat de PG Soest niet meer vrijelijk over het gebouw kan beschikken. Dat vindt de algemene kerkenraad niet wenselijk. Temeer omdat hij de Oude Kerk niet alleen als gebouw, maar ook als (volwaardige) vierplek voor de PSG Soest wil behouden.

Wat is de overweging geweest nu al een keuze te maken voor de Oude Kerk?

Uit de reacties van de kerkenraden blijkt een zekere consensus over de wens om het gebouw de Oude Kerk voor de PG Soest te behouden. De algemene kerkenraad deelt dit. Daarnaast was de algemene kerkenraad bekend dat de Oude Kerkgemeenschap veel waarde hecht aan het behoud van de Oude Kerk als vierplek voor de PG Soest. Dit wetend, en daarnaast de historische, sociale, missionaire en financiële argumenten (zoals in de bijlage van het rapport "Trektocht genoemd) overwegend, heeft de algemene kerkenraad gemeend er goed aan te doen ter wille van draagvlak voor en voortgang van het proces van verandering, de Oude Kerk nu al als vierplek aan te wijzen.

Waar komt het optimisme vandaan dat de gebreken in de Oude Kerk kunnen worden opgelost? In het verleden verkreeg de PG Soest geen toestemming voor aanpassingen aan Oude Kerk omdat het een Rijksmonument is.

Het is de vraag of er externe aanpassingen nodig zullen zijn om het gebouw als één van de twee vierplekken voor de PG Soest geschikt te maken. Interne aanpassingen zijn naar inschatting van de algemene kerkenraad onontkoombaar; voor die aanpassingen verwacht de

algemene kerkenraad geen belemmeringen van de kant van monumentenzorg. Externe aanpassingen zullen waarschijnlijk niet mogelijk zijn.

Of de genoemde beperkingen ook werkelijk belemmeringen zullen blijken te zijn, is mede afhankelijk van de keuze van de tweede vierplek en de faciliteiten van deze vierplek. Het is denkbaar dat een tweede vierplek het gebrek aan bijgebouwen en of vergaderzalen van de Oude Kerk voor een belangrijk deel kan opvangen.

Wat wordt precies bedoeld met kernen?

In het voorgenomen besluit staat dat er één kerkenraad wordt gevormd en de vier wijkkerkenraden worden opgeheven en omgevormd tot vier kernen. Voorts dat stapsgewijze rond de twee gekozen vierplekken deze vier kernen worden omgevormd tot twee kernen (lees: wijken zonder kerkenraad). Elke kern kent een kernraad die verantwoordelijk is voor de vormgeving van het beleid m.b.t. de eredienst en pastoraat dat op hoofdlijnen in de kerkenraad wordt vastgesteld. De samenstelling van de kernraad moet nog worden vastgesteld en in een zgn. Plaatselijke Regeling worden vastgelegd. Te verwachten is dat de kernraad tenminste bestaat uit één predikant, één ouderling, (misschien één diaken) en gemeenteleden uit de betreffende kern.

Wat is de plek van de diaconie in de nieuwe bestuursstructuur?

In de nieuwe bestuurlijke structuur zal de (ene) kerkenraad worden bijgestaan door een college van kerkrentmeesters en een college van diakenen. Beide colleges, dus ook het college van diakenen, zijn werkzaam in en voor heel de PG Soest.

Hoe zal de kerkenraad worden samengesteld? Evenredig naar de nu bestaande wijkkerkenraden of wordt gekeken naar het aantal leden per wijk; niet alle wijken zijn immers even groot?

Te verwachten is dat in de eerste fase van de nieuwe kerkenraad de wijken evenredig vertegenwoordigd zullen zijn. Dat is nodig vanwege het geven en vinden van vertrouwen en het creëren van een stevige basis om als kerkenraad van start te gaan. Het is denkbaar dat gaandeweg de twee kernen evenredig vertegenwoordigd zijn. Maar dit zijn niet meer dan verwachtingen, omdat de projectgroep ‘bestuursstructuur’, waarin alle wijken vertegenwoordigd zijn, zich de komende tijd hierover zal buigen en de algemene kerkenraad een advies zal voorleggen.

Wat gebeurt er met de gebouwen die aan de eredienst worden onttrokken

De intentie is om deze gebouwen te verkopen. Dat is ook nodig om de ambities van de PG Soest waar te kunnen maken, denk aan het opvangen van teruglopende inkomsten uit levend geld, geen gedwongen ontslagen, investeringen die nodig zijn om de aangewezen vierplekken aan te passen, het kunnen verstevigen van het jeugdwerk en het vitaliseren van het missionair werk.

In theorie is het denkbaar dat een gebouw zodanig geëxploiteerd kan worden, dat het voor de PG Soest een belangrijke bron van inkomsten wordt. Dan is het niet ondenkbaar dat de activiteiten om het gebouw te verkopen worden opgeschort. Helder moet zijn dat deze plek dan niet, al dan niet tijdelijk, een derde vierplek wordt.

Wat gebeurt er met de cantorij van de Open Hof?

Dat is op voorhand niet te zeggen. Dat is van veel factoren afhankelijk. De vitaliteit van de cantorij zelf, de tweede vierplek, de wijze waarop de twee kernen worden samengesteld, etc. Het is zeer wel denkbaar dat de cantorij in de vieringen, al dan niet met een lagere frequentie dan nu, een bijdrage levert in de gemeentezang. Ook is denkbaar, dat op den

duur evenals kernen ook cantorijen worden samengevoegd. We hebben tot 2020 om ons daar op te bezinnen.

Is de Emmakerk ook een gemeentemonument?

De Emmakerk is een gemeentemonument, de Oude Kerk is een rijksmonument. Dit verschil is niet onbelangrijk als het gaat om de verkoopbaarheid, herbestemming en aanpassingen van het gebouw. Voor een Rijksmonument gelden veel strengere regels.

Is er ruimte in de Oude Kerk om koffie te drinken?

De kerkleden drinken nu koffie in de daarvoor ingerichte ruimte onder het orgel. Waar dat in de toekomst moet plaatsvinden, hangt af van de wijze waarop de Oude Kerk al dan niet zal worden heringericht.

Is er een beeld te maken over de indeling van het pastoraat over de kernen? Er zullen veel mensen nodig zijn als veel mensen afhaken door de veranderingen.

Met de vorming van de ene kerkenraad zullen de vier wijkgemeente worden omgezet in kernen. Tot aan het moment, en dat is in 2020, dat twee vierplekken aan de erediensten worden onttrokken, zullen er ook nog maar twee kernen zijn. Te verwachten is dat het individuele pastoraat tot die tijd via het geografisch gebied van de nu bestaande wijken (dan kernen) georganiseerd zal zijn. Het werkteam van predikanten komt binnenkort met een beleidsvoorstel voor pastoraat in de (nieuwe) PG Soest.

We zullen alle zeilen bij moeten zetten om te voorkomen dat mensen afhaken. Persoonlijke gesprekken en ontmoetingen waarin gemeenteleden zich kunnen uitspreken zijn daarin erg belangrijk. Dat vraagt dus een extra inspanning van de mensen die in het pastoraat actief zijn.

Betekent het dat tot 2020 alle activiteiten die ontplooid worden in het teken staan van samenwerking?

Ja. Het is van belang dat iedereen er van doordrongen raakt dat we met de PG Soest een nieuwe weg inslaan, en dat we de uitdagingen en ambities alleen dan op kunnen pakken als er niet alleen een gevoel van samen is, maar als we er samen ook echt voor willen gaan, samen optrekken en de dingen samen doen.

Er is een orgelfonds Oude Kerk. Moet dat wel doorgang vinden?

Het orgelfonds is een bijzonder project dat langs de weg van geldwerving een nieuw orgel voor de Oude Kerk tracht gerealiseerd te krijgen. De PG Soest draagt daar als kerkelijke gemeente niet in bij. Het orgelfonds doet het op eigen kracht. Het is niet de algemene kerkenraad om dat project een halt toe roepen, als hij dat al zou willen.

Laat helder zijn dat dit project op geen enkele wijze een rol heeft gespeeld in het (voorgenomen) besluit voor de Oude Kerk als vierplek, en dat zal ook niet het geval zijn als de algemene kerkenraad een definitieve besluit moet nemen.

Is het verstandig om nog te investeren in kerkgebouw of groot onderhoud te plegen als je kerkgebouw in 2020 misschien afvloeit?

Het is raadzaam om daar met beleid mee om te gaan en op dit moment zeker geen grote investeringen aan te gaan. De keuze voor de tweede vierplek valt uiterlijk januari 2018.

Welke kleuren krijgen kernen en hoe komen ze aan een kleur? Worden die door de kerkenraad bepaald, ontstaan ze?

Een van de uitdagingen van het beleidsplan gaat over verbinden: hoe kunnen we kerk-zijn voor mensen uit alle leeftijdsgroepen, hoe doorbreken we de dominante stijl van vieren die doorgaans op de 50-plussers is afgestemd, hoe kunnen we onze activiteiten meer

doelgroepgericht aanbieden. Dat pleit sowieso voor een gevarieerde, of anders gezegd, meerkleurige aanpak. Hoe zich dat in de kernen zal ontvouwen weten we niet. Wel zal de kerkenraad de kernraden vragen m.b.t. vieren en pastoraat (de twee taken van de kernraad) de uitdagingen op te pakken en handen en voeten te geven. Hooguit zou de kerkenraad een ‘aanwijzing voor een kleur’ kunnen geven, maar de kleuren zullen vooral ontstaan door en met de mensen met wie je aan de slag gaat.

Een eigentijdse kerk vraagt diversiteit, meer-kleurigheid, doelgroepgerichte aanpak. Dat zal voor elke kern uitgangspunt van beleid moeten zijn.

Hoe komen de kernen tot stand?

Dat is nog niet bepaald. De een geeft er de voorkeur aan om de gemeenteleden zelf te laten kiezen bij welke kern ze betrokken willen zijn. Een ander ziet liever dat twee kernen worden samengevoegd. Daartussen zijn allerlei variaties mogelijk. De projectgroep ‘bestuursstructuur’ is gevraagd hierover na te denken en voorstellen te doen.

VRAGEN VAN DE OUDE KERK OP DONDERDAG 1 OKTOBER

**Het aantal fte predikanten wordt flink ingeperkt.
Welke werkzaamheden worden afgestoten?**

Op dit moment beschikt de PG Soest over 3,5 fte predikanten en 1,4 fte kerkelijk werkers. In 2020 willen we uitkomen op 2 fte predikanten en 2 fte kerkelijk werkers. Deze reductie zal voor een deel gelijk opgaan met het teruglopend aantal leden en een reductie van het aantal erediensten. Het streven is om al in 2017 terug te gaan naar twee vieringen op de zondagmorgen. Dat betekent dat er ook een flink aantal uren per week vrijkomt voor ander gemeentewerk. Een eredienst vraagt gemiddeld 10-12 uur voorbereiding. Daarnaast verwachten we vanwege de vergrijzing van onze gemeente een toename van pastoraat rond het levenseinde en het aantal uitvaarten. Dit werk, zo is onze ervaring met de huidige kerkelijk werkers, kan goed door gespecialiseerde kerkelijk werkers worden gedaan. Verder willen we het kerkelijk jeugdwerk serieus oppakken en daar ook een kerkelijk jeugdwerker voor aanstellen. Ja, het aantal fte predikanten wordt ingeperkt, maar het aantal uren professioneel kerkelijk werk loopt feitelijk met 1 fte terug. Dat gekozen wordt voor 2 fte predikanten en 2 fte kerkelijk werkers en niet voor 4 fte predikanten, is ook een financiële overweging: een kerkelijk werker is goedkoper dan een predikant.

**Het plan voorziet in 1 fte voor kosters.
De Oude Kerk heeft 0 fte kosters en dat gaat prima.**

Dat laatste is goed om te horen, maar dat zal samenhangen met het feit dat de Oude Kerk geen zalencomplex heeft waar tal van huurders, met soms de nodige catering, gebruik van maken. De tweede vierplek zal, zoals het er nu uitziet, een multifunctioneel gebouw zijn dat intensief zal worden gebruikt en waar professioneel beheer en gastheer (-dame)schap van groot belang zullen zijn. Het is te verwachten dat de Oude Kerk op een andere manier gebruikt zal worden dan tot nu toe het geval is, en dat professionele ondersteuning van een koster ook voor dit gebouw wenselijk wordt. Let wel: het betreft 1 fte kosters voor heel de PG Soest.

De inkomsten lopen terug, het aantal leden loopt terug. Gevolg: saneren. Tegelijk ook pionierswerk en andere nieuwe initiatieven. Aan de ene kant afbouwen, en aan de andere kan opbouwen. Is daar wat meer over zeggen? Is er een wens om een trend om te buigen?

De PG Soest wil vernieuwen. Dat is geen doel in zich, maar noodzaak. Niet alleen vanwege teruglopende financiën en het teruglopend aantal leden, dat ook, maar allereerst omdat er zorg is over het geloof dat niet meer vanzelfsprekend van de ene op de andere generatie kan worden doorgegeven. De jongere generaties staan anders in het leven, hebben veel te kiezen en verbinden zich niet zomaar met een levensopvatting of een geloofsrichting. De oudere generaties (45-plusser) vinden het vaak moeilijk om hun geloof onder woorden te brengen, mede ook omdat veel van het vertrouwde dat zij van huis uit meekregen onzeker is geworden of is weggefallen. Met andere woorden: er valt veel op te bouwen. Het voorliggende beleidsplan beschrijft dat in de uitdagingen verdiepen, verbinden en verbreden. Daarin gaat het kortweg gezegd om het volgende: kerkleden de gelegenheid bieden hun geloof te verdiepen en hen daarin begeleiden; kerkdiensten en kerkelijke activiteiten afstemmen op de verschillende leeftijds- en doelgroepen; en naast diaconaal beleid ook een gericht missionair beleid voeren. Daarbij voorziet het plan in een nieuw initiatief, het zgn. pionierswerk, dat aan het bovenstaande een extra impuls moet geven, met name als het gaat om betrokkenheid van de huidige 20-ers en 30-ers en rand- en buitenkerkelijken.

Daarnaast ook afbouwen. Dat is nodig vanwege het teruglopend aantal leden en de teruglopende financiën. We moeten ons realiseren dat een heel groot deel van de vrijwillige kerkelijke bijdrage (zgn. levend geld) door de oudere generaties wordt opgebracht. Die reductie dwingt ons te bezuinigen op professionele werkers en gebouwen.

Het voorliggende beleidsplan bouwt voort op de rapporten 'Dromen en Bouwen' en 'Om de Verandering' en geeft het handen en voeten.

Wat betekent VVB ?

Dit betekent Vaste Vrijwillige Bijdrage. Niet te verwarren met WBA, dat wijkgemeente van bijzonder aard betekent. Zoals de Johanneskerk dat in het verband van de PG Soest is.

De Johanneskerk blijft buiten schot, die kan blijven zoals die is. Loopt u geen risico dat andere wijkgemeenten ook een WBA gemeente willen worden ?

Een wijkgemeente kan niet zomaar een wijkgemeente van bijzonder aard worden. Dat heeft ook kerkordelijk nogal wat voeten in de aarde. Maar een wijkgemeente kan besluiten die bijzondere status te willen realiseren. Als dat gebeurt, zou dat een ramp voor de PG Soest zijn. Het zou haaks staan op wat we met het nieuwe beleidsplan voor ogen hebben en nodig hebben om de uitdagingen en ambities te kunnen realiseren.

We hebben elkaar meer dan voorheen nodig. We zullen oog moeten hebben voor elkaars eigenheid en wat voor de ander kostbaar is, en daar ook ruimte voor willen maken. Het gaat om eenheid in verscheidenheid, om geven en ontvangen, om samen een weg willen gaan en elkaar daarop ook iets gunnen. Arrogantie, wantrouwen en concurrentie passen niet in de kerk die de algemene kerkenraad voor ogen staat.

Het is bemoedigend te vernemen dat de predikanten en kerkelijk werker steeds meer naar een team toegroeien en bereid zijn intensief samen te werken en zich samen voor al het werk in de PG Soest verantwoordelijk te voelen.

Wat betekent “Iedereen moet van zijn stoel”?

Met die term wordt bedoeld dat het voor geen enkele wijkgemeente hetzelfde blijft. Alle wijkgemeenten worden kernen. En die vier kernen zullen uiteindelijk (2020) toegroeien naar twee kernen. Dat betekent dat de kleuren van deze kernen zich gaan mengen. En dat elke kern gaandeweg weer nieuwe, eigen kleuren zullen krijgen. Dat kunnen

kleuren zijn die zich vanzelf in die kern ontwikkelen, wellicht ook kleuren die voortkomen uit het beleid van de kerkenraad of voortkomen uit het pionierswerk. Die kern is van de mensen die van die kern deel gaan uitmaken en niet van een bepaalde voormalige wijkgemeente. In die zin is er geen ontvangende partij en ook geen partij die gastvrijheid vraagt. Die kern richt je samen in en bouw je samen op.

De Oude Kerkgemeente is een oecumenische wijkgemeente. Is het wenselijk om toenadering te zoeken bij de parochie van de Rooms Katholieke Kerk?

Het is nooit verkeerd om toenadering te zoeken met medegelovigen en kerkgenootschappen uit je omgeving. De algemene kerkenraad weet dat dit op tal van niveaus gebeurt: de Raad van Kerken, het Missionair Beraad, het Diaconale Platform. Hij juicht dat van harte toe. In de toekomst zal de PG Soest samenwerkingsverbanden met andere kerkgenootschappen aan gaan. Het is goed ons te realiseren dat alle wijkgemeenten, dus ook de Oude kerk, straks, bij realisering van het voorgenomen besluit, geen wijkgemeente meer zijn en geen eigen kerkenraad meer hebben. Er is straks één kerkenraad die voor heel de PG Soest beleid ontwikkelt en besluiten neemt.

Vorige beleidsplannen bepleitten financiële onafhankelijkheid van de wijkgemeenten. Is dat met het nieuwe beleidsplan van de baan ?

In vorige beleidsplannen waren de wijken min of meer financieel autonoom. Dat is in dit beleidsplan losgelaten. Dat moest ook wel vanwege de aanpassing van de organisatiestructuur. We kennen straks nog één kerkenraad, één college van kerkrentmeesters en één college van diakenen. De colleges zullen ieder afzonderlijk de kerkrentmeesterlijke en de diaconale taken voor heel de gemeente behartigen.

Wat gebeurt er met de garantiefondsen die een wijklabel hebben ?

Alle gelden van onderdelen van de rechtsvoorgangers van de PG Soest zullen straks onder de PG Soest vallen. Geormerkte gelden uit het verleden zullen in principe besteed worden aan de doelen waarvoor ze geormerkt waren.

Wat gebeurt er met de legaten van de wijkgemeenten?

De rechtsopvolger, in dit geval de PG Soest, krijgt de legaten. Als het ‘diaconaal geld’ betreft valt het toe aan de kas van de diaconie. Als het ‘kerkrentmeestelijk geld’ betreft valt het toe aan de kas van de PG Soest. De rechtsopvolger zal nauwkeurig nagaan met welk doel het geld indertijd beschikbaar is gesteld. Geormerkt geld dient te worden gebruikt voor het doel waartoe het geormerkt is.

Ik mis de diaconie in de plannen.

De diaconie is bestuurlijk vertegenwoordigd in de kerkenraad: één of meerdere leden van het college van diakenen zullen van die raad deel uitmaken. Dit zal in de Plaatselijke Regeling worden beschreven en vastgelegd.

De diaconie is momenteel Soest breed bezig en is in zekere zin modellerend voor de taakgroepen die in heel de PG Soest werkzaam zullen zijn.

Vier kernen, vier gebouwen, en straks twee gebouwen. Worden kernen dan afgeschaft?

Op het moment dat er één kerkenraad voor de PG Soest komt, worden de wijkgemeenten en wijkkerkenraden opgeheven en gaan ze over in kernen en kernraden. Op dat moment heeft elke kern nog een eigen vierplek. Daarna zullen deze vier kernen toegroeien naar twee kernen. Dat moet gerealiseerd zijn op het moment dat de PG Soest met twee vierplekken verder gaat. Beide kernen beschikken dan elk over één vierplek.

Kan het zo zijn dat de PG Soest twee vierplekken heeft en drie of vier kernen?

Nee, dat is wat niet de algemene kerkenraad voor ogen heeft. De kernen hebben de taak om het pastoraat en de eredienst te verzorgen. Dat kan het beste gebeuren vanuit voor elke kern één kernraad.

Het hebben van twee kernen sluit niet uit dat er zich binnen die kernen geen kleinere groepen kunnen vormen die intensief met elkaar het geloof delen of diaconaal bezig zijn. In het rapport 'Om de verandering' wordt gesproken van zgn. huiskamergruppen: groepen gemeenteleden die samen de bijbel lezen, bidden of mediteren, in de buurt diaconaal present zijn en intensief met elkaar meeleven.

Hoe wordt de nieuwe kerkenraad gevormd? Wordt de AK de nieuwe kerkenraad?

Als het gaat om de samenstelling van de (nieuwe) kerkenraad, kan worden verwacht dat elke wijk in eerste instantie gelijkkelijk vertegenwoordigd is in de nieuwe kerkenraad. Zoiets kan ook worden verwacht ten aanzien van de samenstelling van de kernraden. De projectgroep 'bestuursstructuur' zal zich de komende tijd hierover buigen en aan de algemene kerkenraad voorstellen doen.

Wat is de economische waarde van de verschillende kerken?

In het verleden zijn daar wel indicaties voor gegeven, maar die moeten wel geactualiseerd worden. De projectgroep die zich met de criteria voor de keuze van een tweede vierplek bezig gaat houden, zal daar ongetwijfeld antwoord op gaan geven. Deze projectgroep zal worden ondersteund door Stichting KKG, dé vastgoedspecialist binnen de PKN.

